

פרוטוקול מספר 24/ג'

מישיבת ועדת החינוך והתרבות
ירושלים, יום ד', י"ג באדר תשי"ח - 5.3.1958, שעה 09.00.

רשמה ס.י.

נ כ ח נ :
ש. פרסיץ - היו"ר
ר. הקטין
פ. זווערץ
ר. צברי
א. רזיאל-נאור

מוזמנים :
ד"ר אבידור - מנכ"ל משרד החינוך
מר שריד - משנה למנכ"ל משרד החינוך
ד"ר כצנלבוגן - משרד החינוך

סדר-היום :
תקציב משרד החינוך והתרבות לשנת 1958/59.

- - -

היו"ר ש. פרסיץ :
אני פותחת את הישיבה.

משרד האוצר פנה אלינו וביקש חוות דעתנו בקשר לשלושה דברים. לגבי הראשון - כבר קיבלנו הסבר מ"ר אבידור, בנוגע ל-35 אלף לירות; הלוואות לרשויות מקומיות לבניית בתי-ספר וגני ילדים - הקטנה ב-35 אלף לירות. בתקציב הפיתוח של שנת התקציב הנגמרת היה סכום של 910 אלף לירות לבנין בתי-ספר וגני-ילדים. מהסכום הזה הופרש סכום של 35 אלף לירות לגמר בנין וינגייט, ולכן ביקשו העברה מסעיף לסעיף. לא היתה כל הערה בענין זה.

בדרך כלל אסרנו שאין זה בסדר, שאחרי שאנחנו יושבים ודנים, בא מישהו אחר ומחליט לא לפי סולם העדיפויות שוועדת החינוך דנה עליה. כתוב שבכל הענינים האלה צריך האוצר להיסלך עם ועדת הכספים, ולא כתוב שהוא צריך להיעזר בוועדות המטפלות בזה. הוחלט שאעביר את הענין הזה לוועדת הכנסת והנשיאות, ונדרוש שוועדה הצמודה לענין מסויים תשמיע דעה בקשר עם כל הענינים האלה. גם יו"ר ועדת הכספים הזמן לפגישה עם יו"ר הכנסת. באופן עקרוני הם מסכימים לזה, אולם יש להסדיר זאת בצורה מתאימה וחוקית על-ידי ועדת הכנסת. בינתיים יש הסכם שבכל פעם שתשב ועדת משנה של ועדת הכספים ותדון על העברות מסעיף לסעיף, הסעיפים יועברו אלינו ותישמע דעתנו על כך. השאלה נתעוררה בגלל הענין שהזכרתי בראשונה, 35 אלף הלירות האלו.

א. רזיאל-נאור :
האם יש פירוט של כל הבנינים שלהם ניתנה ההלוואה או ההקצבה הזו של 910 אלף לירות?

היו"ר ש. פרסיץ :
סגן שר החינוך מר אונא הביא לנו את כל תכנית הבנינים לפני שהחלטנו עליהם. צריך לשאול למה זה הוצא.

אם כן, יש הקטנה בתקציב החינוך התיכון...
בסכום של 662 אלף לירות. הם מבקשים להעלות את הוצאת בתי-ספר ליסוד...
מורדג בסכום של 402 אלף לירות; קרן הנחות לתלמידי בתי-ספר תיכוניים -
212 אלף לירות. הם מבקשים להוציא סכום של 63 אלף לירות לפרטים הבאים:

עובדים ארעיים לפיקוח ו-5 עובדים לביצוע ההסדר לשכר לימוד מודרג, -
23,500 לירות; קרן מבטחים - 2,500 לירות; קבוצות השתלמות ואולפנים
לעברית לתלמידים עולים - 15 אלף לירות, והשתתפות בדמי נסיעות והחזקה
בפנימיות - 7,000 לירות. בענין זה הייתי מבקשת לתת לנו הסבר.

ד. צברי:
אינני מבינה את כל הענין הזה. למה
אנחנו נכנסים כאן? לאותו הטיפול
הביצועי של משרד החינוך. עד עכשיו לא היה דבר כזה. כל הענינים
האלה של העברית מסעיף נעשו בין משרד החינוך ובין האוצר.

היג'ר ש. פרסיץ:
חוק התקציב קובע שאם יש העברות, לא
רק באוצר אלא בכל משרד שהוא, אין האוצר
יכול להחליט עליהן ללא התייעצות עם הוועדה המטפלת. בענין זה בכנסת,
את הרברים האלה קיבלתי מוועדת הכספים.

בתקציב החינוך היסודי יש גם כן הקטנה
של 300,700 לירות מסעיף פנסיה למורים - השתתפות בהפרשים, והקטנה
של 6,250 לירות מסעיף קופת הפנסיה של המורים. בסעיף פנסיה למורים
(התחייבויות קופת הפנסיה לשעבר), מציעים הגדלה של 309,450 לירות,
בסעיף הכשרת מורים מבקשת הקטנה מהשתתפות בקופת הפנסיה בסכום של
2,500 לירות.

אשר לבנינים לבתי-ספר, מציעים הקטנה
בסעיף הלוואות לרשויות מקומיות לבניית בתי-ספר יסודיים וגני-ילדים,
מסכום של 1,009,500 ל-976,500, כלומר הקטנה של 33 אלף לירות; כן
מציעים הקטנה מסעיף הלוואות לרשויות מקומיות ולמוסדות להקמת חדרי
מלאכה וציודם בסך של 6,200 לירות. לעומת זאת מציעים הגדלה של
6,200 לירות להשקעות בבנינים לחדרי מלאכה, והגדלה של 33 אלף לירות
בסעיף השתתפות בהקמת בתי-ספר בישובי עולים (קרן פשוטפת עם משרד
העבודה). המדובר הוא על הקמת מבנים לבתי-ספר במחנה ישראל וברכסים,
שיכונים שאין להם שום רשות מוניציפלית.

אלו הן ההצעות. והן צריכות לעבור
לוועדת הכספים לשם אישור.

ד"ר מ. אבידור:
ברצוני להעיר רק שתי הערות כלליות.

קודם כל הערה אחת לגבי השאלה מה ענינו
של משרד החינוך והתרבות בכל הבעיה של העברות מסעיף לסעיף. במשך
שנת הכספים, בעיקר במחצית השניה, כאשר בה מתחילה שנת לימודים חדשה,
מתעוררים לפעמים צרכים שאי אפשר היה לראותם שנה מראש. ולכן אנו
פונים לאוצר ואומרים: יש דבר חיוני הכרי, הוא צריך לעלות לנו כך
וכך. למשרד האוצר יש אפשרות לתת סכום זה מהזרבה, או שהוא אומר
לנו: תראו לנו באיזה סעיף יש יתרה, יש קימוץ, ונעשה זאת. זה עובר
לאישור ועדת הכספים.

בסעיף החינוך התיכון, אין זה ענין של
העברה. אלא מה? כבר הסברתי זאת. בזמן שהכנסנו שכר לימוד מודרג,
עוד לא ידענו בדיוק כיצד זה יתחלק. על כן נאמר בדברי ההסבר:
ההחלטה על השימוש בכספי קרן זו תתקבל במשרד החינוך לאחר דיון,
שיכול להשפיע אז על חלוקת הסכומים.

ד"ר כצנלבוגן:
לשם השתתפות בשכר לימוד מודרג של אותם
6000 התלמידים שנתקבלו השנה לכיתה ט',
אנו זקוקים לפי חשבונו לסכום של 402 אלף לירות. המדובר הוא על
התקופה מספטמבר עד מרץ.

בשנה שעברה בפעם הראשונה היה סעיף קרן
הנחות. מסעיף זה ניתנה עזרה לתלמידים שבית-הספר היה מסליץ עליהם,

בהתחשב בהישגי התלמיד ובמצב החומרי של ההורים. הקרן הזו מתחלקת עכשיו רק לשלוש כיתות, כי עם הכנסת שכר לימוד מודרג אין צורך בהנחות. שכר הלימוד המודרג דואג לכל אותם המקרים שקרן הנחות הייתה דואגת להם. השנה תדאג הקרן לשלוש כיתות, בשנה הבאה רק לשתיים, ולאט לאט זה יחוסל. כדי לכסות את הצרכים של שלוש הכיתות האלו אנו זקוקים לסכום של 212 אלף לירות.

סיפרנו פה שאנחנו מארגנים בכיתות ט' קבוצות עזרה לתלמידים, בעיקר לתלמידים שנתקבלו לכיתה ט', מתוך התחשבות במסיבות שהם לא היו ברמה הדרושה, ואם לא נעזור להם להתגבר עד סוף השנה, הם לא יוכלו להתקדם הלאה. הקבוצות האלו משתלמות בחלקן מקרן משותפת עם הסוכנות, ובחלקן משתתף המשרד ב-15 אלף לירות.

אנחנו נותנים דמי נסיעות לתלמידים. סיפרנו שנתנו ל-180 תלמידים תמיכות מ-20-100 לירות, ואנחנו זקוקים לזה גם השנה, בסכום של 7000 לירות.

ישנו עוד סעיף, עובדים ארעיים. עם הכנסת שכר הלימוד המודרג היינו חייבים להסדיר את העניינים; לקבוע את הדרכים שבהן אנחנו קובעים שכר לימוד מודרג, לבוא במשא ומתן עם הרשויות המקומיות, לברר גורלו של כל תלמיד ותלמיד, לקבוע את חלקו, אם הוא רוצה להמשיך באותו מקום או אם הוא רוצה לעבור למקום אחר. ביקשנו ממשרד האוצר ונציבות שירות המדינה לבדוק את הצרכים שלנו בפקידות ארעית למטרה זו, ואחרי בדיקה קפדנית מאד הם קבעו שגם הם מודים בכך שיש צורך בסגל עובדים זה כדי לבצע את הפעולה הזו, לזה אנחנו מבקשים סכום של 23 אלף לירות.

א. רזיאל-נאור: האם האולפן בתל-אביב הוא במתכונת האולפנים למבוגרים?

ד"ר כצנלבוג: אלה הם לימודי עזר לתלמידי כימות ט' שנכנסו לכיתה ט' על יסוד נורמה ב' בעיקר בעברית ובאנגלית, לפעמים גם במתימטיקה. יש מפקח מיוחד שמטפל בזה ופארגן את הכיתות. בפעם הקודמת מסרתי את מספרי הקבוצות ומספר השעורים בכל כיתה. נסמך לי עכשיו שקרוב ל-2000 ילד כבר משתתפים בזה. בפעם הקודמת אמרתי 1000, כן אמרתי שהמספר אינו בדוק על ידי. הפעם שאלתי את המפקח והוא מסר לי שזה 2000.

עם חיסול קופת הפנסיה, כל התשלומים שהיו רשומים להעברות לקופת הפנסיה נתבטלו; כי קופת הפנסיה מקבלת מאתנו כספים במישרין. האוצר ריכז פה את כל ההוצאה שהיתה סכונת כהשתתפותנו בקופת הפנסיה. זה רק שינוי הרישום.

ד"ר ס. אבידור: ברצוני להסביר לכם סעיף אחד. יש לנו 5 עובדים במשרד, בירושלים, תל-אביב וחיפה, שאו שהעברנו אותם ממקום למקום, או שמפאת תנאים משפחתיים מצבם קשה. אנחנו מתלבטים איך לסדר להם הלוואה דרך בנק העובדים, אולם זה צריך לבוא מהתקציב. אין לזה סעיף בתקציב, כי הבנק הזה פועל מסכומים שנצטברו במשרדי הממשלה. היכינו עד סוף שנת הלימודים. עכשיו יש מפקח אחד שאילצנו אותו להעתיק דירתו מנתניה לחיפה, ויש עוד מקרים שעלינו לעזור להם. אישרו לנו את ההעברה, רק אטרו שאין כסף. גילינו שבסעיף אחד איננו מבצלים את הכסף. יש לנו סעיף לפרסומים של ספרי לימוד. הטלנו על כמה אנשים לחבר ספרי עזר להדרכה למורים. יגמרו זאת רק בשנת הכספים הבאה. אז אנחנו מבקשים להעביר לנו את זה. האוצר אמר להעביר זאת לוועדת הכספים. כל הסכום הוא 9100 לירות.

היו"ר ש. פרסיץ: אם כן, אתם מסכימים.

היו"ר ש. פרסיץ: אמרתי לכם אתמול שנתקבל עוד מכתב מהפעילים והיה צורך לשמוע את תשובתכם. אני מבקשת לא לדון בזה היום, כי בשבוע הבא נצטרך לשבת עם ועדת המשנה של ועדת הכספים. כל אחד מאתנו צריך עד אז לברר לעצמו מה הוא רוצה להציע לוועדת המשנה בעניני תקציב.

אנחנו עומדים עכשיו בסעיף מדע, תרבות ואמנות, הענקות. ביקשנו לקבל את הרשימות של מפעלי מחקר ומדע ומפעלי ספרות.

א. רוזיאל-נאור: מה היא ההבחנה, לפי מה קובע משרד החינוך מה נקרא מוסד מחקר, מה נקרא מוסד ספרותי ומה נקרא מוסד מדעי. מדוע האנציקלופדיה אינה מופיעה בתור מפעל ספרותי ואחר כך זה מופיע כתרבות תורנית?

ד"ר מ. אבידור: יש כאן סעיפים של הקצבות ותמיכות למוסדות תרבות ואמנות, מדע ומחקר, ובאמת ההבחנה אינה תמיד קלה, ולעתים היא לפי שעה מקרית. ישנם דברים שהם בולטים למדי, למשל תיאטרות ומוזיאונים זה תרבות ואמנות. אבל מוסד כמו בית-גורדון למשל או מכון ג'בוטינסקי יכול להיקרא מוסד תרבותי או מוסד מחקר ומדע. המקריות היא לעתים קרובות תקציבית. אנחנו משתדלים משנה לשנה לסדר הבחנה יותר ברורה בסעיפים אלה, הבחנה זו עוד אינה מלאה.

וכאן אולי המקום לענות על השאלה: מה הם העקרונות המנחים אותנו בכלל בקביעת מוסדות ובקביעת הסכומים להם. יש עקרון יסודי אחד, ויש עקרונות לזוי. העקרון היסודי צריך היה לפתור את השאלה העיקרית, נוכח העובדה שהסכומים הם בדרך כלל קטנים ומוגבלים. השאלה היא האם לתת תמיכות גדולות למוסדות המעטים הטובים ביותר, כלומר לבחור מכל התיאטרות אחד, מכל המוזיאונים אחד, ממפעלי המוסיקה - אחד, ולתת להם תמיכה ניכרת; או לחלק את הסכומים המוגבלים העומדים לרשותנו בין מוסדות רבים, מתוך ידיעה ברורה שבכל מוסד זה יהווה אחוז קטן מאד מתקציבו הכולל. ובכן בחרנו בדרך השנייה. במדיניות המשרד לא ייתכן בדרך כלל לקבוע: הטוב ביותר הוא לתמוך בזה וזה. המוסחים יכולים להיות חלוקים בדעותיהם. אנחנו ראינו מתפקידנו לא רק לתת תמיכה כספית, כי אם לתת גם עידוד. על כן חשבנו שלפעמים חשוב הוא לתת למוסדות קטנים חדשים עידוד, אם גם בכסף אין זה כל כך חשוב, אבל מבחינות אחרות זה נותן להם גושפנקא ואפשרות להתפתח. לפעמים, על-ידי כך שאנחנו נותנים סכום כסף קטן למוסד כלשהו, אנחנו מכניסים בו סדר. על כן החלטנו לחלק לרבים.

בדרך כלל הסכומים המוקצבים מזה חמש שנים הם באותו גודל. למשל, למוסדות תרבות ואמנות זה 100 אלף לירות, לפעמים זה 3000 - 4000 לירות יותר ולפעמים 5000 לירות פחות. הוא הדין לגבי מוסדות מחקר, מדע וספרות. הצרכים של המוסדות האלה הולכים וגדלים, נפתחים מוסדות חדשים, מספר הבקשות מתרבה, ואילו העזרה שאנו יכולים לתת היא קטנה. הם תבדקו, תראו שבדרך כלל השינויים הם קטנים מאד, לפעמים מוסיפים רק מוסד אחד או שניים.

עקרונות הלווי הם ששה. האחד הוא שבכלל הסכומים שלנו הם מוגבלים מאד; (ב) אנחנו בודקים כל בקשה, אם באמת המוסד הוא חשוב, בעיקר לגבי מוסדות חדשים, אם פונים אלינו, אנחנו מבקשים מהמוסחים שיבדקו וימסרו לנו דו"ח אם המוסד ראוי גם להקצבה קטנה.

(ג) הצרכים. לפעמים יש מוסד שהוא חשוב מאד, אולם אינו זקוק. לכן, אם יש שני מוסדות שונים בערכם, האחד מקבל יותר והשני פחות.

(ד) אנחנו גם בודקים מאין הם מקבלים עזרה. יש מקורות ציבוריים נוספים גדולים שגם כן נותנים תמיכות, רשויות

מקומיות ועוד. יש עירייה שנותנת למוסד אחד חשבוב בתוך תחומיה ולמוסד שני - לא, אז המוסד השני מקבל מאתנו יותר.

או למשל הסוכנות, היא נותנת לתיאטרון אחד ולשני לא, או למוזיאון אחד ולשני לא. אז אותו מוזיאון, אפילו חשוב, מקבל מאתנו סכום קטן יותר, אם אנחנו רואים שהסוכנות נותנת לו. עכשיו יש הקרן האמריקאית. אנחנו מקבלים שנה שנה את הרשימות של התמיכות שלהם, ושם גם כן יש כל מיני עקרונות, מדוע מוזיאון זה מקבל וזה לא.

ה) אנחנו דורשים דו"חות תקציביים, ואנו רואים בזה ברכה רבה. אנחנו מכריחים את המוסדות להגיש דו"חות, ואם איננו מקבלים - איננו נותנים את הכסף. למשל, שני מוסדות קטנים אינם מקבלים השנה תמיכה, המוזיאון בבאר-שבע והמוזיאון באשקלון. הסכומים הם קטנים, אולם הם לא יקבלו אותם. אם יספיקו עוד השנה להגיש דו"ח, אולי נעביר אליהם את התמיכה.

ו) אנחנו נותנים עדיפות מסויימת לירושלים ולריכוזי עולים. יש במדינה ארבעה גני-חיות, כולם מבקשים כסף, אנחנו נותנים רק לגן-החיות הירושלמי, גם מפני שאין הוא מקבל מהעירייה. או המוזיאון בעכו, שזוהי עיר שמרכזים בה עולים רבים.

ועכשיו יקרא את הרשימה של המוסדות הנתמכים על-ידינו, בשלוש השנים האחרונות.

תיאטרון "הבימה" קיבל בשנת 1955/56 10,000 לירות; ב-1956/57 - 10,000 לירות; ב-1957/58 - 10,500 לירות;

תיאטרון "אהל" קיבל ב-1955/56 - 5,000 לירות; ב-1956/57 - 5,000 לירות וב-1957/58 - 6,000 לירות;

תיאטרון הקאמרי קיבל ב-1955/56 - 5,000 לירות; ב-1956/57 - 5,000 לירות וב-1957/58 - 6,500 לירות.

האופרה הישראלית קיבלה ב-1955/56 - 6,500 לירות; ב-1956/57 - 5,000 לירות וב-1957/58 - 5,000 לירות. בשנה שעברה אמנם האופרה לא פעלה, אבל סייענו להם בתשלום החובות.

התזמורת הפילהרמונית קיבלה בשלוש השנים סכום של 10,500 לירות בכל שנה. אגב, זה כולל סכומים של 2,000 לירות שאנחנו מעבירים לשירות השידור לקונצרטים של התזמורת לציבור.

תזמורת חיפה קיבלה בשלוש השנים 2,000 לירות בכל שנה.

תזמורת רמת-גן - בשנת 1955/56 לא קיבלה כל תמיכה; בשנת 1956/57 קיבלה 1,000 לירות וב-1957/58 - 1,000 לירות.

ספרייה מוסיקלית ליד עיריית תל-אביב, זוהי ספרייה משותפת לעירייה ולמשרד החינוך והתרבות. ב-1955/56 היא קיבלה 2,100 לירות, ב-1956/57 - 2,750 לירות; ב-1957/58 - 2,800 לירות.

א. רזיאל-באור: האם הספרייה הזו משמשת מקור לשידורים של "קול ישראל"?

ד"ר מ. אבידור: מעט מאוד, זה בעיקר לתלמידים.

איגוד הקומפוזיטורים בישראל - קיבל בשלוש השנים סכום של 1,500 לירות בכל שנה.

בית הנכאת "בצלאל" קיבל ב-1955/56 סכום של 6,000 לירות; ב-1956/57 - 6,000 לירות וב-1957/58 - 6,340 לירות. זה מפעל מיוחד שביקשנו מהם לקראת שנת העשור להדפיס קטלוג מיוחד של הוצאות של "בצלאל".

מוזיאון תל-אביב קיבל בשנת 1955/56 סכום של 4,500 לירות; ב-1956/57 ו-1957/58 - 5,000 לירות בכל שנה.

מוזיאון לאמנות חדשה בעיריית חיפה - קיבל בשלוש השנים 2,000 לירות בכל שנה.

משכן לאמנות עין-חרוד - 4,000, 4,500 ו-4,500 לירות. אני צריך להוסיף שבשנה שעברה היתה עוד תוספת חד-פעמית לרכישת תמונה, עוד 5,000 לירות.

מוזיאון גליצנשטיין בצפת - ב-1955/56 - 1,500 לירות; ב-1956/57 - שום דבר. השנה יש שם ועד ציבורי, נתנו עוד הפעם 1,500 לירות.

מוזיאון אשקלון קיבל בשלוש השנים 1,500 לירות בכל שנה.

מוזיאון באר-שבע קיבל ב-1955/56 ו-1956/57 1,000 לירות בכל שנה; ב-1957/58 - שום דבר.

מוזיאון עפרי - ב-1955/56 לא קיבל כלום; ב-1956/57 קיבל 500 לירות, וב-1957/58 - 750 לירות.

בית-ספר לאמנות "בצלאל" - 5,000, 5,500 ו-5,500. הוא מקבל ממשרד החינוך מעוד מקורות. בסך הכל קיבל השנה 8,000 לירות, משני מקורות. עוברים שם קורסים למורים לציור, ואנחנו נותנים שם סטיפנדריות לתלמידים.

בית-הספר לציור בתל-אביב על-שם הצייר אבני קיבל בכל שנה 1,000 לירות.

יש בתל-אביב מכינה של המכון לפיסול ולציור, הוא קיבל 500 לירות בכל שנה.

ביתני ציור ותצוגה יש שלושה: בתל-אביב, בירושלים ובחיפה. אנחנו מסייעים להם, לשלושתם יחד, בסכום של 1,500 לירות בכל שנה.

אגודת הציירים והפסלים קיבלה 2,000, 2,500 ו-2,700 לירות. היה להם מפעל מיוחד ומשום כך נתנו להם 700 לירות.

בית גורדון קיבל בכל שנה 1,000 לירות.

בית שטורמן קיבל בכל שנה אלף לירות.

בית-העם בירושלים קיבל בכל שנה 1000

לירות.

ספריית ישורון - 500 לירות בכל שנה.

אגודת הסופרים והעתונאים היהודים בישראל - ב-1955/56 לא קיבלו, ב-1956/57 - 800 לירות וב-1957/58 - 1,000 לירות.

קרן היכל הספר, מוסד המטפל במגילות הגנוזות, זוהי קרן שהוקמה על-ידי הממשלה ועומד בראשה הנשיא, ולפי שעה הם קיבלו מאמריקה מתנה להקמת בניין בספרייה הלאומית שזה יהיה היכל הספר. תהיינה הוצאות גדולות. אנחנו מסייעים להם בסכומים קטנים

להדפסה של קטלוגים וכו'. ובכן ב-1955/56 - לא נתנו; ב-1956/57 - 1,200 לירות. השנה היה צורך ב-500 לירות, נתנו 500 לירות.

בית-הספר הגבוה למשפט וכלכלה - 7,500, 7,500 לירות.

האנציקלופדיה התלמודית - 3,000, 3,000 לירות.

המכון למינהל ציבורי - 200, 200 לירות. המנהל הוא אדוויין סמנאל; הפעילה היא הגב' אוריאל מעיריית תל אביב.

לחברה להגנת הטבע נתנו 500 לירות, 600 לירות.

גן-החיות התנ"כי בירושלים - בכל שנה 1,000 לירות.

אגודת אסטרונומים הירושלמים - ב-1956/57 קיבלו 500 לירות; ב-1957/58 - 600 לירות.

התאחדות עולמית של סטודנטים יהודים - ב-1956/57 קיבלו 500 לירות, ב-1957/58 - 500 לירות.

מדי שנה בטובה אנחנו מוצפים בקשות. אוסיף מה יכולנו השנה לתת.

המועצה הלאומית למוסיקה, זה באמת ביוזמת משרד החינוך והתרבות והוועד הישראלי לאונסקו. יש גופים העוסקים בארץ בקליטה, ליקוט, הקלטה של מוסיקה של כל העדות השונות. כינסנו את כולם ויסדנו מועצה למוסיקה לאומית. היא מסונפת לארגון בינלאומי. כתמיכה ראשונה נתנו להם סכום של 500 לירות.

אחר כך רשם א.ס.

ד"ר אבידור: אגודת הקומפוזיטורים עוסקת במוסיקה בכלל, לא רק במוסיקה עברית. התעורר חוג של עסקנים בירושלים אשר אמרו: יש לדאוג דאגה מיוחדת למוסיקה ישראלית; הנה יש קומפוזיטורים מצויינים שחיברו יצירות על נושאים עבריים, אין מי שידפיס אותן. הם אוספים עכשיו חרומות בכל מיני מקומות ועומדים להוציא לאור...

היו"ר ש. פרסיץ: מי קובע שזוהי מוסיקה הראויה לפרסום?

ד"ר אבידור: ישנה ועדה של מומחים. גם הפעם נתנו להם 210 ל"י.

אוסף ארכיולוגי במעיין בהר. במדינת ישראל נחברכנו בחובבי ארכיולוגיה רבים מאד. יש אוספים במקומות שונים, אנחנו מוצפים בקשות לעזור אבל איננו יכולים להענות לכולם. לאנשי מעיין בהר החלטנו לעזור בהקצבה של 300 ל"י.

האיגוד הישראלי לשירות סוציאלי. איגוד זה מקבל תמיכה גם ממשרד הסעד, אבל פעולותיו אינן רק פעולות של סעד. יש לו פעולות תרבותיות חינוכיות. זהו ארגון בינלאומי וגם בארצות אחרות תקציב החינוך מפריש הקצבה. ההקצבה שלנו היא בסך 100 ל"י בלבד. זה לא מודפס, ברגע האחרון הוחלט על-כך. הם ביקשו הרבה יותר.

המוזיאון הימי של החבל הימי לישראל. מקבלים הקצבה בסך 300 ל"י.

ישנם עוד שני סעיפים, שאחד מהם הוא גם-כן העברה. החברה ההיסטורית הישראלית, המוציאה גם את הרבעון "ציון". זה היה מחולק קודם בין "תרבות" ו"מדע", כעת החלטנו על ריכוז בסעיף זה.

פנו אלינו מהפקולטה למדעי הטבע של האוניברסיטה בתל-אביב. הם טוענים שקלטו השנה עולים חדשים וביקשו מאתנו עזרה לרכישת ציוד. הקצבנו להם 1000 ל"י, סיוע חד פעמי לקליטת סטודנטים עולים חדשים.

היו"ר ש. פרסיץ: אני מציעה להעבור לסעיף הנחלת הלשון.

ברצוני לשאול כמה שאלות. האם באמת אין בארץ ישראל יותר מאשר 94,575 איש שרוצים ללמוד עברית ואשר צריכים ללמוד עברית?

מה קרה שבסעיף תמיכות, כלומר סעיף אשר מפעיל סכומים ציבוריים אחרים בשביל הפעולה הזאת, ישנה הקטנה בכ-10,000 ל"י? האם אי-אפשר היה להפעיל עוד סכומים רבים בסכום זה וכך להגדיל את הרשת? דווקא במוסדות מוחזקים ישנה העלאה.

ברצוני לראות את תכנית הפעולה הזאת לפי השעו הניתנות לתלמידים. אני מוכרחה לומר כי הפעם בנוגע למוסדות הנחמכים ניתן הדבר הזה, ישנה חלוקה לפי מספר הכתות ומספר שעות הלימוד בשבוע, והיה צריך לעשות את הניתוח כדי לקבוע כמה כתות יש של 30 שעה, כמה בשעות 7,6,4 ו

אשר למוחזקים, באמת חלק ניכר של האולפנים נוחנים 30 שעות לשבוע, ואפשר להגיע למשהו, אבל מספר הלומדים באולפנים של 30 שעות, בשבוע הוא קטן מאד. אני רוצה להבין את הדבר: אם בכל-זאת לא נוחנים יותר מ-4 שעות, גם בבתי-ספר מוחזקים, ובשיעורים הנתמכים גם-כן נוחנים רק 4 שעות, האם אי-אפשר היה לעשות משהו יותר? האם הנסיון שלכם הוכיח שזהו מספר השעות האופטימלי בחנאי ישובים עולים, כשידוע שלא כל לומר משתתף ב-4 שעות אלה? הייתי רוצה לדעת מה התועלת של הפעולה הזאת ומהו הנסיון שלכם. האם אינכם חושבים על פעולה מיוחדת בשנת העשור?

א. רזיאל-נאור: ברשימת האולפנים יש מוסד אחד שנקרא אולפניות

לביעור האנלפבתיות. אני רואה שמספר הלומדים

הוא 1275. מה הם הממדים הכלליים של האנלפבתיות, האם בסך הכל יש במדינת ישראל 1275 אנלפבתיים? מה הם הממדים של הבערות הזאת, מהו שיעור הבערות, במה אנחנו מקטינים אותה, מדבירים אותה, איך אנחנו חושבים להתגבר על זה?

פעולות תרבות ואמנות במעברות ובריכוזי עולים

(סעיף 307). לאילו פעולות הכוונה? הופעות תיאטרון במקום או אלה פעולות אחרות?

כתוח מדריכים בהתנדבות - 10 אלפים ל"י;

הוצאות ריכוז וארגון - 6000 ל"י; תחבורה למתנדבים - 4000 ל"י. תחבורה

למתנדבים - זה מובן. אל מדוע צריך להוציא 6000 ל"י כדי לארגן את המתנדבים?

זהו שכר עבודה.

ר. הקטיץ:

זוהי התנדבות.

א. רזיאל-נאור:

אבל מישהו מארגן את ההתנדבות.

ר. הקטיץ:

אם ארגון ההתנדבות עולה כל-כך הרבה זה לא בסדר. ז.א. ששוב מוצאים את החלק הארי על

א. רזיאל-נאור:

ענינים אדמיניסטרטיביים ולא על הפעולה עצמה.

אמצעי לימוד חזותיים ושמייעתיים להוראה

המונית. הייתי רוצה לדעת איפה משתמשים בהם?

מהו חלקה של הנחלת הלשון בשכונות הערים

ומה - בישובי עולים? אני מתכחצת בעיקר

לאולפניות להנחלת הלשון. אני רוצה לדעת עד היכן מגיעים, האם מגיעים לקצוות, לישובי הספר?

ר. צברי:

גם בסעיף "פעולות תרבות" הייתי רוצה לדעת

עד היכן מגיעים.

אשר להתנדבות: האם היא יורדת או עולה,

האם יש התפתחות בהתנדבות להנחלת הלשון, איך מגיעים לאותן משפחות שהאשה אינה יכולה להגיע לשיעור או שהבעל מגיע עיף?

אני רוצה לציין את המפעל של מיסון אשר

התפשט והלך. האם הוא מתרחב? לי נדמה שהפעולה של הנחלת הלשון צריכה

להתפתח גם בכיוון זה. מהו חלקם של בתי-הספר התיכוניים שפעם השתתפו

בפעולה זו? מה חלקם של האיגודים, איגודי העובדים, אשר עבדו פעם בזה?

ד"ר אבידור:

אענה על חלק מהשאלות, כי לגבי החלק השני

אני חייב לבדוק ולהכין מספרים. בכלל כדאי

היה לשמוע ממנהל המחלקה איזו סקירה על כל הפעולות, אבל זה חורג מהדיון על התקציב.

לענין האנלפבתיות. בענינים אלה מספרים

מדוייקים אין לנו, אבל אני רוצה להפנות את תשומת לבכם למחקר שעשה פרופ'

בקי לפני 4 שנים, שהיה מיועד לאונסקו ושלא הופיע בדפוס. מזה עשה תמצית

שהופיעה בדפוס. אינני מסכים עם כל דעותיו, אבל אלה המספרים המוסמכים ביותר

שיש במדינה. שם תראו מה זה אנלפבתיים. יש אנלפבתיים בעברית, אם כי בדרך-

כלל הם משכילים גדולים...

צריך לקרוא להם בשם אחר.

א. רזיאל-נאור:

גב' פרסיץ נגעה בשאלה שאנחנו מתחבטים בה,

אבל פתרון סופי אין לנו - מה להעדיף: לתת

תמיכות לארגונים שונים ולרשויות מקומיות או להרבות במפעלים מוחזקים של

המשרד. יש מעלות וחסרונות בכל שיטה. אם יש לנו סכומים קטנים אנחנו

אוסרים: על שום מה ניתן תמיכה לעיריית חיפה, תל-אביב או אפילו ירושלים?

ד"ר אבידור:

הבה נעשה בסכומים אלה במקומות שאין אחר דואג.

היו"ר ש. פרסיץ:

אך אתם נותנים לעיריית תל-אביב.

ד"ר אבידור:

אבל בסעיף כולו הקטנו את התמיכות. לפני שנתיים לא עשינו זאת. אנחנו מבטיים, אנחנו רוצים שהממשלה תסיע באותם מקומות שאין להם דואג. אנחנו רוצים ללחוץ על העיריות והרשויות המקומיות שהן תהיינה יותר פעילות. את מרכז הכובד נעביר לישובי עולים שאין להם דואג. אנחנו מתחבטים, אבל דבר אחד ברור לנו: אין לנו יד רחבה לתת גם כאן וגם כאן, הסכומים הם כה קטנים שאנחנו מפחיתים פה 10 אלפים ונותנים שם 10 אלפים.

היו"ר ש. פרסיץ:

כמי שיושב בכנסת 9 שנים, הזוכר את הסכומים שהוציאו מדי שנה והזוכר את היקף הפעולות, אינני יכולה שלא לשאול: כיצד הגעתם למצב כזה, שמך הכל אנחנו מטפלים במקומות מוחזקים ב-10 אלפים ל"י?

ד"ר אבידור:

אלה הם השיעורים שמשרד החינוך מחזיק אותם במישרין. אבל יש עוד הרבה שיעורים ותלמידים שאינם מקבלים תמיכה מאתנו, שאינם נכללים פה. בשנה שעברה היה גידול רב באולפנים. אלה הן פנימיית שהסוכנות משתתפת בהחזקתן.

הגב"ר פרסיץ שאלה מה אנחנו חושבים לעשות בשנת העשור. כעת מתכננים איזה מבצע מיוחד שיתן תנופה מיוחדת.

ר. צברי:

אבקש רשות הדיבור להודעה:

ברצוננו להודיע שהצוהג הזה שהתחלנו בו, התערבות בעניני העברות מסעיף לסעיף בתקציב המשרד, אינו נראה לי. אני חושבת שזה לא בסמכותנו. לפי דעתי היתה פה התערבות בביצוע...

היו"ר ש. פרסיץ:

האם זוהי הודעה אישית או סיעתית?

ר. צברי:

אישית בלבד. אני מערערת על הענין הזה. חברי סיעתי לא היו בעת הדיון, לכן אני מרשה לעצמי להביא לפני חברי בסיעה את הענין הזה ולהעלות אותו שוב לדיון בוועדה.

היו"ר ש. פרסיץ:

את בת חורין להביא לסיעתך מה שאת רוצה, זה לא מעניין אותי. הפעולות שנעשו נעשו על דעת חברי הסיעה. תסרחי לקרוא את הדברים בפרוטוקולם, אז תדעי את הדבר כמות שהוא. הודעתך זו אני רואה כהסרדה בלתי-מקובלת בכל אורך עבודתי.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.